

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2023.1.43>

А. А. Телендій

аспірант

Міжрегіональної Академії управління персоналом

ORCID <https://orcid.org/0009-0007-7436-7373>

СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ У РЕГІОНАХ В УКРАЇНІ: РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПАРТНЕРСТВА

Стаття присвячена проблемі стимулювання інноваційних ініціатив у регіонах України та ролі державного управління та партнерства в цьому процесі. З огляду на сучасні виклики і швидкі технологічні зміни, важливо забезпечити стале інноваційне зростання країни. Однак, інноваційні можливості нерівномірно розподіляються у різних регіонах, що може призвести до недостатнього розвитку і відтоку талановитих кадрів.

Автором підкреслено, що державне управління відіграє ключову роль у створенні сприятливих умов для розвитку інновацій. Державні органи повинні активно розробляти та реалізовувати програми підтримки, які сприяють інноваційним проектам та стартапам. Забезпечення доступу до фінансування, надання інформаційної підтримки та розвиток інфраструктури для інноваційних підприємств – це основні завдання держави. При цьому, важливо враховувати специфіку кожного регіону і забезпечити рівномірний розвиток інноваційної інфраструктури по всій країні.

Автор статті наголошує на тому, що партнерство між державним сектором та приватними компаніями є іншим важливим аспектом сприяння інноваційному розвитку. Практика свідчить, що спільний підхід залучення ресурсів та експертизи з обох сторін допомагає забезпечити більший успіх для інноваційних проектів. Приватні компанії можуть використовувати свій фінансовий потенціал для фінансування та комерціалізації інноваційних ідей, тоді як держава може допомогти в усуненні бар'єрів і створенні сприятливих регуляторних умов.

У статті зауважено, що для ефективного стимулювання інновацій в регіонах, важливо також залучати громадські організації до процесу прийняття рішень. Активна участь громадських експертів допомагає забезпечити більш об'єктивне оцінювання та розробку проектів, а також залучення громадськості до підтримки інноваційних ідей. Підтримка громадських ініціатив та популяризація інновацій можуть сприяти зміні у свідомості суспільства та підвищенню інтересу до інноваційних проектів.

Ключові слова: стимулювання, інноваційні ініціативи, державне управління, партнерство, регіональний розвиток, інноваційна інфраструктура, фінансування інновацій, громадські організації, стале інноваційне зростання.

Постановка проблеми. Становлення інноваційної економіки в Україні є актуальним завданням, однак вона стикається з численними викликами та перешкодами. Регіональний розподіл інноваційних ініціатив у країні нерівномірний, зосереджуючись переважно в столиці та крупних містах, що призводить до відтіків талановитих кадрів і втрати потенціалу регіонів. Недостатнє залучення державного управління та недостатня взаємодія між державним сектором, приват-

ними компаніями та громадськими організаціями гальмують розвиток інноваційних проектів. Брак інвестицій у дослідження та розробки, а також недостатнє фінансове забезпечення інноваційних стартапів обмежує їхні можливості досягти успіху та впровадити новаторські ідеї на ринку. Все це створює необхідність в розвитку ефективних стратегій державного управління та партнерства для стимулювання інноваційних ініціатив у всіх регіонах України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Задля сприяння розвитку інновацій в регіонах України та розв'язання складних сучасних викликів, вчені та дослідники активно займаються дослідженням стимулювання інноваційних ініціатив. Праці дослідників, таких як Білик В., Єсімов С., Землянкін А., Ковалів М., Копитко В., Ортинська Н., Паламаренко Я., Підоричева І., Побережний Р., Пугачевська К., та Хомишин І., внесли вагомий внесок у розуміння цієї проблематики та спрямовали на шлях до зміцнення інноваційного потенціалу України. Їх дослідження допомагають у зрозумінні викликів, з якими стикаються регіональні економічні системи, а також надають цінний внесок у розробку ефективних стратегій та підходів до стимулювання інноваційного росту країни. Їхні наукові праці стали основою для реалізації ефективних програм підтримки інновацій, що сприяють забезпеченню сталого інноваційного розвитку в усіх регіонах України та спрямовані на підвищення конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку.

Метою статті є вивчення та аналіз проблеми стимулювання інноваційних ініціатив у регіонах України та дослідження ролі державного управління та партнерства у цьому процесі.

Виклад основного матеріалу. Стимулювання інноваційних ініціатив у регіонах України є критично важливим завданням для досягнення сталого розвитку країни. Це вимагає сприяння з боку державного управління та розвитку партнерства між державним сектором, приватним сектором і громадськими організаціями.

Варто підкреслити, що державне управління є основною складовою для створення сприятливих умов та забезпечення підтримки для розвитку інновацій у країні. Перш за все, державні органи мають активно сприяти створенню ефективних програм підтримки, які спрямовані на підтримку інноваційних проєктів та стартапів [4]. Ці програми можуть включати фінансову допомогу, гранти, субсидії, а також консультування та науково-технічну експертизу, щоб допомогти здійснити перехід від ідеї до реалізації.

Одним із ключових завдань держави є забезпечення доступу до фінансування

для інноваційних проєктів. Це може бути забезпечено через державні кредитні програми, гарантії для приватних інвесторів або створення спеціальних фондів для інвестицій у інноваційний сектор. Фінансування є життєво важливим для розвитку новаторських ідей, так як дозволяє здійснити дослідження, провести випробування та запустити виробництво інноваційних продуктів [2].

Доречно додати, що підтримка держави також може включати інформаційну підтримку, що сприяє поширенню знань про інноваційні технології, проєкти та можливості для підприємців та дослідників. Розвиток спеціальних порталів, даних, баз даних і публікацій з інформацією про інновації може допомогти зблизити потенційних учасників та залучити нові ідеї [6].

Крім того, держава повинна створювати сприятливу інфраструктуру для інноваційних підприємств. Це може включати підтримку інкубаторів і інноваційних парків, де стартапи можуть отримати доступ до спільних ресурсів, обладнання, лабораторій, а також залучити науковців та фахівців для спільної роботи над проєктами [9]. Інфраструктура має бути стимулюючим середовищем, де інноваційні ідеї можуть реалізуватися і рости.

Так, принагідно зауважити, що державне управління в сфері стимулювання інновацій має включати комплексні заходи, які допомагають забезпечити необхідну підтримку та створити сприятливі умови для розвитку інноваційної економіки. Лише через активну роль держави та співпрацю з приватними і громадськими секторами країна зможе досягти значних успіхів у впровадженні новаторських ідей та зберегти свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку [7].

Важливо також звернути увагу на те, що розвиток партнерства між державним сектором і приватними компаніями є важливим фактором у сприянні інноваціям та створенні успішних інноваційних проєктів. По-перше, практика доводить, що колективний підхід залучення ресурсів та експертизи з обох сторін допомагає забезпечити більший успіх для проєктів. Приватні компанії мають значний фінансовий потенціал, що може стати ключовим для

фінансування інноваційних ідей. Інноваційні проекти часто потребують значних вкладень на дослідження, розробки, випробування та масштабування. Приватні компанії можуть стати інвесторами та партнерами для інноваційних стартапів, сприяючи їхньому зростанню та розвитку [5].

З іншого боку, держава може допомогти інноваційним проектам шляхом усунення бар'єрів і створення сприятливих регуляторних умов. Часто інноваційні ідеї стикаються з різними правовими та адміністративними перепонами, які ускладнюють процес їхнього впровадження. Держава може розробляти спеціальні програми та законодавчі ініціативи, які сприятимуть створенню більш сприятливого середовища для інноваційного підприємництва [10].

Таким чином, співпраця між державним сектором і приватними компаніями створює синергію, що сприяє розвитку інноваційної економіки. Подібний партнерський підхід допомагає об'єднати ресурси, знання та здібності з різних секторів суспільства, що сприяє досягненню кращих результатів. Взаємодія держави і приватного сектору стає фундаментом для створення інноваційного екосистеми, яка стимулює творчість, сприяє розвитку новаторських ідей і сприятиме розвитку України як конкурентоздатної країни в світовому інноваційному просторі.

Заслугує на увагу також те, що активна участь громадських організацій у процесі інноваційного розвитку регіонів є невід'ємною частиною ефективного стимулювання інноваційних ініціатив. По-перше, залучення громадських експертів до прийняття рішень в інноваційній сфері допомагає забезпечити більш об'єктивне оцінювання та розробку проектів. Громадські організації можуть висловлювати свою думку та рекомендації з позиції громадянського суспільства, що сприяє більшій збалансованості інтересів і забезпечує урахування потреб та побажань населення [8].

По-друге, підтримка громадських ініціатив може реалізуватися через створення спеціальних програм та конкурсів, що спонукають громадян до розробки та впрова-

дження своїх інноваційних ідей. Це може допомогти залучити потенціал творчих та креативних людей, що необхідний для розвитку інноваційного потенціалу країни. Громадські ініціативи можуть стати джерелом нових ідей та рішень, які не завжди можуть з'являтися у форматі традиційних бізнесових або наукових структур [1].

По-третє, широке інформування громадськості про інноваційні проекти та їх користь для суспільства є важливою складовою партнерства між громадським сектором та державою. Популяризація інновацій може підвищити інтерес та підтримку громадськості до нововведень, а також сприяти більшій залученості громадськості до впровадження інноваційних проектів. Чим більше людей усвідомлюють користь та переваги інновацій, тим більше підтримки можуть отримувати проекти у суспільстві [3].

Так, доцільно вважати, що активна участь громадських організацій у стимулюванні інноваційних ініціатив має важливе значення для побудови сприятливого інноваційного середовища. Залучення громадських експертів, підтримка громадських ініціатив та популяризація інновацій допоможуть створити збалансовані та успішні інноваційні проекти, що сприятимуть сталому розвитку регіонів та всієї країни.

Узагальнюючи вищевказане, можна сказати, що стимулювання інноваційних ініціатив у регіонах України є критично важливим для досягнення сталого розвитку країни та її конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Державне управління має ключову роль у створенні сприятливих умов для інноваційного росту, забезпечуючи підтримку програм, доступ до фінансування та розвиток необхідної інфраструктури. Партнерство між державним сектором і приватними компаніями сприяє ефективному використанню ресурсів та розширенню можливостей для комерціалізації інноваційних ідей. Також важливо залучати громадські організації до процесу прийняття рішень, що сприятиме більш об'єктивному підходу та підвищить інтерес громадськості до інноваційних проектів. Збалансована комбінація державного управління та партнерства

забезпечить розвиток стійких інноваційних екосистем у регіонах та сприятиме зростанню інноваційного потенціалу України в цілому. Для досягнення успіху в цій галузі важливо створити стратегічні плани, забезпечити координацію зусиль між усіма зацікавленими сторонами та забезпечити стале фінансування інноваційних ініціатив.

Висновки. Таким чином, висновок полягає в тому, що стимулювання інноваційних ініціатив у регіонах України має вирішальне значення для досягнення сталого розвитку країни та покращення якості життя громадян. Для ефективного розвитку інноваційної економіки необхідне активне залучення державного управління та партнерства між державним сектором, приватними компаніями та громадськими організаціями.

Держава повинна створювати сприятливі умови для інноваційних проєктів, надавати фінансову та інформаційну підтримку стартапам, а також розвивати інфраструктуру для інноваційних підприємств. Партнерство між різними суб'єктами сприяє обміну знаннями та ресурсами, що підвищує шанси на успіх та розширення інноваційного потенціалу країни. Збалансоване стимулювання інновацій у всіх регіонах допоможе забезпечити рівномірний розвиток економіки та повернення інвестицій. Інноваційні рішення можуть значно підвищити конкурентоспроможність України на світовому ринку, забезпечити розвиток нових технологій та покращення важливих галузей, таких як енергетика, медицина, сільське господарство та інші.

Загальний успіх стимулювання інноваційних ініціатив вимагає поєднання зусиль держави, бізнесу та громадськості. Запровадження ефективних стратегій державного управління, підтримка партнерства та інвестицій у науково-дослідну діяльність стануть кроками вперед до розвитку інноваційної економіки, яка сприятиме підвищенню якості життя громадян та конкурентоспроможності країни у світовому контексті.

Список використаної літератури:

1. Білик В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Мукачівський державний універ-

ситет. *Економіка і суспільство*. Випуск № 10. 2017. С. 172-176. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/32.pdf

2. Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Проєкт нової концепції розвитку національної інноваційної системи України (на період 2016–2026 років). *Економічний вісник Донбасу. Менеджмент інновацій*. 2016. №3 (45). С. 197-206. URL: [http://www.evd-journal.org/download/2016/3\(45\)/pdf/28-Zemlyankin.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2016/3(45)/pdf/28-Zemlyankin.pdf)
3. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2022. 280 с. URL: https://iidskt.org.ua/wp-content/uploads/Monografiya_Vidnovlennya_2022.pdf
4. Ковалів М. В., Ортинська Н. В., Хомишин І. Ю., Єсімов С. С., Скочиляс-Павлів О. В., Сидор М. Я., Скриньковський Р. М. Адміністративно-правове регулювання інноваційної діяльності : навч. посібник. Львів : НУ "Львівська політехніка", 2020. 288 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/>
5. Копитко В. І. Проблеми розвитку інновацій на регіональному рівні в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Т. 1, № 2. С. 67-72. URL: file:///C:/A%D0%B0%D1%82%D1%8F/Downloads/ujae_2016_1_2_9.pdf
6. Паламаренко Я. В. Концептуальні положення державного регулювання інноваційних процесів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/58.pdf
7. Побережний Р. О. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності. *Вісник НТУ "ХПІ". Серія: Економічні науки*. № 15(1291) 2018. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/d1eb3124-c46e-4d19-a7eb-1aa653350678/content>
8. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: матеріали XII Міжнародного бізнес-форуму (Київ, 22 березня 2019 р.) відп. ред. А.А. Мазаракі – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 154 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/2c4d719b5499529d6670a2dfac8e7828.pdf>
9. Пугачевська К. Й. Інноваційні підходи до управління регіональним розвитком.

Матеріали Науково-практичної Інтернет-конференції "Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє", КНЕУ. Секція 2. *Методологія сучасних просторових досліджень економічних, соціальних та екологічних процесів*. березень. 2017 р. С. 127-129. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197261732.pdf>

10. Регіональні інноваційні ініціативи: завдання та шляхи вирішення : зб. наук. пр. за матеріалами ІІ круглого столу, м. Харків, 5 черв. 2020 р. [редкол.: С.В. Глібко, Ю.В. Георгієвський]. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. 176 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Tezy_05.06.20/Tezy_05.06.20_Full.pdf

Telendii A. A. Stimulating innovative initiatives in regions of Ukraine: the role of state governance and partnership

The article is devoted to the problem of stimulating innovative initiatives in the regions of Ukraine and the role of government management and partnership in this process. In view of the contemporary challenges and rapid technological changes, it is crucial to ensure sustainable innovation growth in the country. However, innovative opportunities are unevenly distributed across different regions, which may lead to inadequate development and brain drain.

The author emphasizes that government management plays a key role in creating favorable conditions for innovation development. State authorities should actively develop and implement support programs that promote innovative projects and startups. Providing access to funding, offering informational support, and developing infrastructure for innovative enterprises are essential tasks for the government. It is also important to consider the specifics of each region and ensure a balanced development of innovation infrastructure across the country.

The article highlights that partnership between the government sector and private companies is another critical aspect of promoting innovation development. Practice shows that a collaborative approach, involving resources and expertise from both sides, enhances the success of innovative projects. Private companies can utilize their financial potential for financing and commercializing innovative ideas, while the government can help remove barriers and create favorable regulatory conditions.

The article also notes that effective stimulation of innovations in the regions requires involvement of civil society organizations in the decision-making process. Active participation of civil experts helps ensure more objective evaluation and development of projects, as well as engaging the public in supporting innovative ideas. Support for civil initiatives and popularizing innovations can contribute to changing societal attitudes and increasing interest in innovative projects.

Key words: *stimulation, innovative initiatives, government management, partnership, regional development, innovation infrastructure, innovation funding, civil society organizations, sustainable innovation growth.*